

نام و نام خانوادگی:		برنامه خداوند جان و خرد		نام آزمون: پایان نوبت اول	
نام درس: علوم و فنون ادبی ۳		علوی		زمان: ۱۰۰ دقیقه	
پایه تحصیلی: دوازدهم انسانی		مؤسسه علمی آموزشی علوی		تاریخ برگزاری آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۰۲	
ردیف	سوالات علوم و فنون پایه دوازدهم				بارم
الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)					
۱	عبارت زیر معرفت کدام شخصیت ادبی دوره بیداری است؟ روزنامه‌ای که متعلق به اوست چه نام دارد؟ «شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطیت بود. او در روزنامه‌اش به افشای اعمال پلید رجال خائن زمان خویش پرداخت.»				۰/۵ نمره
۲	نام پدیدآورندگان آثار زیر در کدام گزیده به درستی ذکر نشده است؟ الف) خداوندنامه (فتحعلی‌خان صبای کاشانی) تاریخ تطوّر نظم فارسی (ملک‌الشعرا بهار) شمس و طغرا (محمد باقر میرزا خسروی) ب) گنجینه نشاط (عبدالوهاب نشاط اصفهانی) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران (نظام‌الاسلام گرمائی) داستان باستان (میرزا حسن خان بدیع)				۰/۲۵ نمره
۳	کدام‌یک از موارد مشخص شده درباره «فرخی یزدی» نادرست است؟ «از شاعران شاخص عصر بیداری که به سبب فعالیت‌هایش به زندان افتاد. وی تحت تأثیر شاعران گذشته همچون مسعود سعد و ناصر خسرو بود. آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت. در دوره هفتم مجلس نماینده مردم یزد شد. در نهایت در راه آزادی جانفش را فدا کرد.» (۱) (۲) (۳) (۴) (۵)				۰/۲۵ نمره
۴	با توجه به واژه‌های داخل کمانک پاسخ درست را انتخاب کنید. الف) در دوره (ناصرالدین‌شاه - فتحعلی‌شاه) نوع ادبی نمایش‌نامه در ایران رواج یافت. ب) (قائم‌مقام فراهانی - ادیب الممالک فراهانی) احیاکننده نثر فارسی است و منشآت مهم‌ترین اثر وی است.				۰/۵ نمره
۵	کدام‌یک از جمله‌های ستون «الف» به ستون «ب» به مربوط است؟ او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمد علی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت نقش مؤثری داشت. نشریه‌ای است که در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف خان اعتصامی آستینانی منتشر می‌شد.				۰/۵ نمره
ب) سبک‌شناسی (۲ نمره)					
۶	درست یا نادرست بودن موارد زیر را مشخص کنید. الف) در شعر همه شاعران دوره بیداری توجه به واژگان کهن از جمله: «بادافره» «خلیدن»، «گلخن» و... دیده می‌شود. ب) نثر فارسی در دوره بیداری بیشتر از شعر قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود.				۰/۵ نمره
۷	مشخص کنید عبارت زیر نشان‌دهنده کدام‌یک از سطوح زبانی، ادبی و فکری نثر دوره بیداری است؟ «برخلاف نثر دوره‌های پیشین عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کلهش آشکار می‌یابد.»				۰/۲۵ نمره

نام و نام خانوادگی:		برنام خداوند جان و خرد		نام آزمون: پایان نوبت اول							
نام درس: علوم و فنون ادبی ۳		علوی		زمان: ۱۰۰ دقیقه							
پایه تحصیلی: دوازدهم انسانی		مؤسسه علمی آموزشی علوی		تاریخ برگزاری آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۰۲							
ردیف	سوالات علوم و فنون پایه دوازدهم										
۸	ویژگی‌های فکری شعر دوره بیداری در تمام ابیات زیر دیده می‌شود به جز (۱) آن زمان که بتهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی (۲) چون نگریم ز درد و چون نتالم / دزد را چو محرم به خانه کردم (۳) آستین چو از چشم برگرفتم / سیل خون به دامن روانه کردم (۴) در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی										
۹	جلهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان است. ب) فرخی یزدی و دو تن از شاعران شاخص در حوزه توجه به مردم هستند.										
۱۰	جرا شاعران دوره بیداری به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی کم توجه بودند؟ (ذکر یک مورد کافی است.)										
۱۱	شاعران نوگرا در عصر بیداری به کدام قالب‌های شعری بیش‌تر توجه می‌کردند؟ (ذکر یک مورد کافی است.)										
زیبایی‌شناسی شعر											
۱۲	در هر یک از ابیات زیر کدام یک از آرایه‌های «لف و نشر مشوش - تضاد - متناقض‌نما - تضمین» دیده می‌شود؟ مشخص کنید. (یک بیت اضافه است). الف) شکر ایزد که به اقبال گُلّه گوشه گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی ج) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم از تو کشیدم، شنیدم از تو شنیدم د) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروzy / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروzy هـ) همچو فرهاد بود گوه‌کتنی پیشه ما / کوه ما سینه ما تاخن ما تیشه ما										
۱۳	در بیت زیر آرایه تضاد دیده می‌شود یا متناقض‌نما؟ دلیل خود را توضیح دهید. «عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار بری چهره عین درمان است»										
۱۴	با توجه به بیت زیر جدول را کامل کنید. «افروختن و سوختن و جامه دریدن / پروانه ز من شمع ز من گل ز من آموخت» <table><tr><td>لف (۲)</td><td></td></tr><tr><td>نشر (۱)</td><td></td></tr><tr><td>نوع لف و نشر</td><td></td></tr></table>					لف (۲)		نشر (۱)		نوع لف و نشر	
لف (۲)											
نشر (۱)											
نوع لف و نشر											
۱۵	کدام بخش شعر زیر متعلق به «هاتف اصفهانی» نیست؟ نام آرایه ادبی موجود در این شعر را بتویسید. «مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی / که پتان فروگذارند اساس خودنمایی شده انتظارم از حد چه شود ز در آیی / ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی»										
۱۶	شاعر در بیت زیر، به کدام داستان تاریخی اشاره کرده است؟ کاربرد این داستان موجب پدید آمدن چه آرایه ادبی شده است؟ «گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد»										
۱۷	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بتد توام آزادم (تلمیح - تضمین) ب) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند (تضاد - لف و نشر)										

نام و نام خانوادگی:		برنام خداوند جان و خرد		نام آزمون: پایان نوبت اول	
نام درس: علوم و فنون ادبی ۳		علوی		زمان: ۱۰۰ دقیقه	
پایه تحصیلی: دوازدهم انسانی		مؤسسه علمی آموزشی علوی		تاریخ برگزاری آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۰۲	
ردیف	سوالات علوم و فنون پایه دوازدهم				
۱۸	در بیت زیر کدام آرایه ادبی دیده نمی‌شود؟ «گر ندیدی قبض و بسط عشق را بر یک بساط / گریه میتا نگر خندیدن ساغر بین» (۱) لف و نشر (۲) تضاد (۳) تلمیح (۴) مراعات نظیر				
۱۹	با توجه به موارد مشخص شده آرایه مناسب را بنویسید. (الف) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست (ب) این که گلهی می‌زنم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم جو شمع (ج) مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمد لله که مقبول اوست (د) از اسب پیاده شو بر نطح زمین رخ نه / زیر پی بیلش بین شهامت شده نعمان				
۲۰	به تلمیح هر بیت کوتاه اشاره کنید. (الف) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را (ب) چون جواب احمق آمد خاموشی / این درازی در سخن چون می‌کشی				
۲۱	در بیت زیر ارتباط بین کدام واژه‌ها آرایه مراعات نظیر ساخته است؟ «چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی / اختیار سر به زلف همچو جوگانش گذار»				
ب) موسیقی شعر (۶ نمره)					
۲۲	تقطیع عبارات زیر با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ (الف) سوی کوه (— — —) (ب) در آمدن (— U — U) (ج) بازی دهر (— U — U — U)				
۲۳	در بیت زیر واژه‌ای بیابید که مصوت بلند «ی» در آن باید کوتاه تلفظ شود؟ «راستی آموز، بسی جو فروش / هست در این شهر که گندم‌نماست»				
۲۴	هر یک از وزن‌های (همسان تک‌لختی، همسان دولختی و نلهمسان) را در ابیات زیر بیابید و بنویسید. (الف) غمش در نهان خانه دل نشیند / به نازی که لیلی به محمل نشیند (ب) روز از برم جو رفتی شب آمدی به خوابم / این است اگر کسی را عمری بود دوباره (ج) ای سرو بلند قامت دوست / وه وه که شمایلت چه نیکوست				
۲۵	بایه‌های آوایی کدام یک از ابیات زیر را می‌توان به دو صورت همسان و نلهمسان جدا کرد؟ (الف) چانا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم (ب) آبی تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم				
۲۶	برای بیت زیر کدام وزن را ترجیح می‌دهید؟ دلیل خود را بنویسید. «همت طلب از باطن پیران سحر خیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند» (الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن (ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف (فع‌لن)				
۲۷	با توجه به بیت «سوی چاره گشتم ز بیچارگی / ندادم بدو سر به یکبارگی» جدول زیر را برای «مصراع اول» کامل کنید.				
۱/۵ نمره	نشانه‌های هجایی				
	بایه‌های آوایی				
	وزن شعر				

نام و نام خانوادگی:		برنام خداوند جان و خرد		نام آزمون: پایان نوبت اول	
نام درس: علوم و فنون ادبی ۳		علوی		زمان: ۱۰۰ دقیقه	
پایه تحصیلی: دوازدهم انسانی		مؤسسه علمی آموزشی علوی		تاریخ برگزاری آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۰۲	
ردیف	سوالات علوم و فنون پایه دوازدهم				
۲۸	پس از تقطیع هجایی بیت زیر اختیارات شاعری بیت را مشخص کنید. «بی تربیت، آزادی و قانون نتوان داشت / سعفص نتوان خواند، نخوانده کلمن را»				
۲۹	کدام یک از ابیات زیر با بیت «ماه فروماتد از جمال محمد / سرو نباشد به اعتدال محمد» هم وزن است؟ (۱) گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که میرس (۲) آتش حب الوطن چو شعله فروزد / از دل مؤمن کند به مجمره اسپند				
ب) تحلیل متون نظم و نثر (۴ نمره)					
۳۰	با توجه به ابیات زیر از غزل عارف قزوینی به چهار مفهوم رایج اشعار دوره بیداری اشاره کنید. «فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند مثل من است خانه‌ای گو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون پیر وطن / پذیر آن جامه که تنگ تن و کم از کفن است»				
۳۱	با توجه به ابیات زیر از «دماوندیه» به دو سؤال زیر پاسخ دهید. «بگرای جو از دهای گرز / بخروش چو سرزه شیر ارغند بفکن ز بی این اساس تزویر / بگسل ز هم این نژاد و پیوند برکن ز بن این بتا که باید / از ریشه بتای ظلم برکنند» الف) شاعر این اشعار از شاعران نوگرای دوره مشروطه است یا سنت‌گرا؟ با ذکر دلیل؟ ب) شاعر در بیت اول و سوم از چه آرایه‌هایی ادبی بهره برده است؟ (ذکر دو مورد کافی است.)				
۳۲	متن زیر را از کتاب «چرند و برند» دهخدا از نظر ویژگی‌های «زبانی» دوره بیداری بررسی نمایید. «باری چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می‌بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته، تا یک فرآش قرمزپوش می‌بیند، دلش می‌تپد، تا به یک زاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌برد، هی می‌گوید: امان از همتشین بد.»				